Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV — Reus Dissapte 23 de Septembre de 1899 — Núm. 3.371

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.

En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.

No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 1

En provincias trimestre. . . . . » 3'50

Extranger y Ultramar . . . . » 7

Anuncis, á preus convencionals.

Farmacia Serra

Oberta tota la nit

12 ANYS de continuadas curacions y d' una aceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sía tota classe de. . . . . TOS

La que paga més contribució de la provincia.

AGRICULTORS ALERTA

Visiteu lo magatzém de guanos de

A RIUDOMS

Massó y Ferrando

Guano classe superior.—Id. de peix—Cascos d' arengada pera adops de las hortalissas.

Magatzém á Riudoms

y á Reus Vilá, núm. 3.

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrará forsa motris ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho solicitin.

Los Motors de corrent continua á la vegada que extraordinarias condicions d' economonía en lo *cost de compra y consum*, reuneixen las de *marxa silenciosa*, gran llimpiesa, espay reduhit y facilíssim maneig, ventatjes difícils d' obtenir ab altres sistemas. Tenen marxa senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian á voluntat, las velocitats mínima á máxima.

Los gastos d' oli pera son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls.

En aquestas oficinas se facilitarán cuanta classe de datos sían necessaris.

Reus 9 Juny 1899.—Per la *Electra Reusense*, LO DIRECTOR.

RECORT ETERN

Pera 'l dia 2 de Novembre próxim, se venen

LAPIDAS MORTUORIAS

de marbre, de varias classes y colors, ab un

50 PER 100 DE REBAIXA

y 's gràban las inscripcions de las mateixas, en mate, relleu, dauradas, etc., etc., á meytat de preu. Gratis la colocacio en lo cementiri.

Taller de marbres de E. VILA

LLOVERA, 23.—REUS.—LLOVERA, 23.

NO CONFONDRES

Gran varietat en ximeneas, lavabos, fonts; picas de marbre á preus molt reduhits.

Licor de fibrina y carn líquida RICHARD

Lo millor tónich-reconstituyent conegut, indicadíssim contra 'l raquitisme, escrófula, tuberculosis, convalecencias y en totas las malaltías caracterisadas per lo sello de la debilitat y que requereixen un bon aliment sens embargar l' estómach. Se ven en totas las farmacias.

La educació nova

Los que no están al corrent, potser creurán que 's tracta d' un nou método d' ensenyansa que, com molts d' altres, fundats en ideas filosóficas, apareixen de quant en quant ab lo nom del inventor. No es pas aixís: la educació nova no es filla d' altras ideas abstractes, donchs s' ha format per medi dels procediments que segueixen actualment los que 's dedican al estudi y al avens de la ciencia social, que son los mateixos de las ciencias naturals, es á dir: la observació, l' análissis y la experimentació.

En Demolins ha estudiat detalladament los colegis inglesos, especialment los de Bedales y Abbotsholme; ha observat sos procediments y 'ls resultats obtinguts; son fill, educat á Bedales, li ha servit pera compararlo ab altres educats á Fransa, tant baix lo punt de vista de la instrucció, com de la formació de carácter.

La nova escola de Roches,—que s' obrirá en Octubre próxim,—pendrá per model ditas escolas inglesas, procurant armonisar las ventatjas de la ensenyansa moderna ab las exigencias del batxillerat clássich. Los alumnos que necessitin lo títol de batxiller, sabrán llatí y grech tant ó més be que 'ls del actual sistema, y ademés tindrán un caudal de coneixements que mancan á aquestos.

La situació de la escola al mitj d' una propietat de 23 hectáreas, ahont hi ha variats cultius, en una regió industrial; la tria de professors que sápigan alguna cosa més de lo que deuhen ensenyar á classe, y fassin vida comú, de familia, ab los alumnos; la varietat de exercicis y travalls; la ben equilibrada distribució del temps entre 'l travall intelectual y físich; l' ordre dels programas y modo d' ensenyar, tot está combinat de tal manera que l' alumno, enlloch d' aburrirse y corsecarse en una especie de presó ahont hi va de mala gana, trobi en la escola una vida agradable, prolongació de la vida de familia, iniciació de la vida de societat, en un medi real en que aprén prácticament tot lo que deu sapiguer un home, desde 'ls coneixements científichs y literaris fins als més vulgars travalls manuals.

No hi ha més que fixarse en lo programa de la escola y compararlo ab lo programa oficial, pera notarhi grans diferencias.

Los tres primers anys constitueixen la anomenada secció general, los tres últims la secció especial. Aquesta divisió es molt llógica perque quan un noy comensa sos estudis encara no está en fixat sobre sos gustos ó aptituts á tal ó qual professió, essent molts los que, un cop batxillers, se troban mancats de coneixements práctichs pera dedicarse á la agricultura, industria ó comers, després d' haver perdut sis anys estudiant casi exclusivament llatí y grech.

La secció general comprén un conjunt de coneixements que *tot home deu possehir sia la que 's vulga sa professió*: francés, inglés y alemany, geografía, historia, cálcul y matemáticas, geología, botánica, zoología, física, química, dibuix, comptabilitat y operacions comercials, que ocupan tot lo matí y una petita part de la tarde; travalls práctichs de jardinería y conreu, travall de la fusta y del ferro, visitas de masías y tallers, coleccions de minerals, de plantas y d' animals, agrimensura, aixecaments de plans, etc., que ocupan la gran part de la tarde, dedicantse la vetlla á ocupacions artísticas y recreacions de societat com lecturas, recitacions y representacions, esculptura, ball, concerts, conferencias y projeccions, instrucció moral y social.

Lo llatí y grech, que en lo programa oficial prenen 10 horas per setmana, no figurant en aquesta secció, deixan temps suficient pera apendre l' inglés y l' alemany (8 horas) y las demés assignaturas (1 á 3 horas cada una).

Un altre modo de guanyar temps, consisteix en suprimir la enutjosa classe d' estudi, donchs to lo travall se fa á classe. Després que 'l professor ha esplicat la llissó, l' alumno ve obligat á redactar un resùm sobre lo dit y aquesta tasca la fa baix la mirada del mateix professor que l' assessora en cas de dubte. Això obliga á fer atenció y es la millor gimnástica cerebral, essent fácil, perque 'l número d' alumnos es limitat.

Tant l' estudi de las llenguas vivas, com de las demés materias, la práctica precedeix á la teoría. Los professors son naturals del país quin idio na ensenyan, fentse las esplicacions en la mateixa llengua y deixant la gramática pera l' últim ó be explicant las reglas á mesura que van trobant aplicació en la práctica. Aquest sistema no será del gust dels partidaris del método tancat y ordenat que se segueix generalment, pero es lo que s' imposa per ser lo més natural y donar millors resultats. Ademés, la escola está en relació ab altras escolas inglesas y alemanas, ahont enviará 'ls alumnos á passar temporadas lo menos de tres mesos.

La Geografía y la Historia, á consecuencia de la supressió del llatí y grech en aquesta secció, també disposarán de més temps. Ademés serán ensenyadas d' altra manera.

«La Geografía, tal com l' han apresa 'ls homes del meu temps, era solament una árida nomenclatura de montanyas y de ríos, de vilas y de divisions administrativas, en un mot, de termes més ó menos difícils de recordar, que no feyan més que passar per la memoria penosament sense gran resultat pera la instrucció.

»Alguns progressos s' han fet desde aquesta época; desgraciadament, han consistit principalment en recarregar aquesta ciencia de nocions novas, sobre tot económicas, ans que ferla fácil y vivificarla, ensenyant las relacions estretas que existeixen entre 'ls fenomens purament geogràfichs, y 'ls diversos elements de la societat humana.

»La Geografía es essencialment l' estudi del lloch físich; pero cada lloch influheix directament y necessariament sobre las formas del travall, de la propietat, de la organisació de la familia, de la organisació administrativa, sobre la mateixa rassa quinas aptituts son modificadas en un sentit ó altre. La ciencia social ha arribat avuy á determinar aquestas relacions y las precisa cada dia més.

»Pero la influensia del lloch actual no es única, es més ó menos modificada per la formació anterior de la rassa, es á dir, per sa historia. La formació anterior d' una rassa pot ferla més ó menos apte pera lluytar contra las dificultats d' un lloch determinat y á transformarlo.

»Aixó vol dir que l' home está subjecte á una doble influencia.

»Está influhit per las condicions *actuals* del lloch; y veus aquí la «Geografía».

»Está influhit además per las condicions *anteriors* del lloch, ó dels llochs que sos passats han atravessat; y veus aquí la «Historia».

»La diversitat de rassas humanas no te pas altre origen essencial que la diversitat de medis en los quals cada rassa ha degut evolucionar, sia en lo passat, sia present.

»La Geografía y la Historia aixís estrictament combinadas, tenen per objecte esplicar aquesta diversitat; tenen, donchs, per objecte, explicar l' home y las societats, ó, en altres termes, las diversas agrupacions que existeixen entre 'ls homes baix tots los punts de vista.

»Son, donchs, per excelencia, los fonaments de la cencia del home y de la societat: la ciencia social.»

Lo cálcul y las matemáticas son ensenyats d' un modo gráfich, per medi d' objectes, y per donarhi més realitat y ferlos interessants, los alumnos portan los comptes de totas las dependencias de las escolas. Aixís aprenen prácticament á portar una casa ó un negoci qualsevol.

Lo grupo de las Ciencias naturals, físicas y químicas que en la escola actual es verdaderament sacrificat, donchs sols se 'n donan certas nocions en l' últim any, en la nova escola se li dona la importancia que 's mereix, dedicantli per terme mitj cinch horas per setmana, en los tres primers anys, sense contarhi las visitas y excursions de la tarde. Son estudi te per base la observació directa, lo que es molt fácil per estar situada la escola en mitj del camp, poguent los alumnos coleccionar nombrosos exemplars dels regnes animal, vegetal y mineral. Aixís es com los noys s' apassionan per aquesta classe d' estudis y 's donan á coneixer veritables vocacions. Una ventatja digna de tenirse en compte, en que aquestos travalls poden ferse en gran part al ayre lliure. «Donchs seguir educant nostres fills entre quatre parets y baix un régimen claustral, que sería antihigiénech, adhuch pera vells, es un procediment estúpit y bárbre contra 'l que s' ha d' aixecar al fi la indignació pública.»

Lo dibuix es un poderós auxiliar d' aquesta classe d' estudis, copiant exemplars de la naturalesa, aparatos de física, química, etc.

La part més original del programa de la escola es, sens dupte, la secció de «Travalls práctichs. Los alumnos intervenen en tot, ho fan tot; s' ocupan del jardí, conreu dels camps, cullitas y totas las manipulacions agrícolas; construccions de fusta y ferro, baix la direcció de un dels professors. No 's tracta pas de convertirlos en pagesos, fusters y manyans, sino de ferlos hábils pera certas ocasions, en que tot home pot trobarse, afavorint al mateix temps llur desenrotllo corporal. Moralment també t-nen gran importancia per destruhir certas preocupacions que fan molt de mal. Los anglo-saxons «no creuhen pas que hi hagi oficis nobles y oficis innobles. Creuhen solzament, lo que es més exacte, que hi ha gent capás y gent incapás, que hi ha trevalladors y gandols. Aixís lo fill d' un lord será pagés, ó fabricant, ó comerciant, sense rebaixarse en res, donchs aquesta práctica es constant. Na obstant, m' erro, hi ha una professió que consideran com inferior á las altres: es la de funcionari ó de polítich...» (1).

La regió en que está situada la escola des Roches —confins de la Normandia—'s presta admirablement pera visitar masías ab gran varietat de cultius, boscos y cría de bestiar, y fábricas ahont s' elaboran tota classe de productes. Tots coneixements interessants pels noys, que no 's borrarán may de llur memoria y que poden despertar aficions que decideixin de llur porvenir.

Una altra part de la tarde 's dedicará á jochs y exercicis fisichs, principalment lo fortball á l' hivern; lo cricket y reunís á l' istiu, bicicleta y cosos tot l' any. (Prop de la escola hi passa un riu).

Per últim, com diu 'l programa, 's passarán las vetllas en ocupacions artísticas y recreacions de societat, que crech inútil ponderar, donada la importancia que te la formació del bon gust y del tracte social que tanta falta fan á la majoría de colegials. La relligió ocupará 'l lloch que li pertoca.

Acabada aquesta primera secció de tres anys, l' alumne sabrá tot lo que deu saber un home, haurá exercitat totas las facultats intelectuals y totas las parts del cos, quedant perfectament equilibrat. Los seus gustos y apetits s' haurán manifestat en un sentit ó altre, poguent entrar resoltament en cualsevol dels grupos que forman la Secció especial y que son: Lletras, Ciencias, Agricultura y Colonisació, Industria y Comers.—VELL.

La embaixada de Londres

De nostre colega de Madrid, *El País*, es lo següent:

«Cesse d' un diplomátich

Lo ministre d' Estat ha deixat cessant al segon secretari de la Embaixada d' Espanya á Londres, senyor Zea Bermúdez.

Explicant la causa d' aquesta cessantía, que fou ahir molt comentada per la forma «desusada» en que s' ha fet, deya lo senyor Silvela que 'l senyor Zea Bermúdez, que desempenyava interinament la primera secretaría de la Embaixada, solicitá permís de nostre representant á Londres pera trasladarse per algunas dias á Liverpool, y en contes d' ánar á dit punt vingué á Madrid, hostatjantse a l' hotel de París.

Lo senyor Zea fou cridat per lo senyor Silvela, qui li presentá un telégrama del embaixador donant compte de la ausencia del senyor Bermúdez, suposantlo á Liverpool.

Presentá la secretari la dimissió de son destí; pero 'l ministre d' Estat no la aceptá, declarantlo cessant acte seguit.

Pera sustituhir al senyor Zea Bermúdez ha sigut nombrat ahir D. Joseph Soriano y Nogueras, excedent en virtut de las últimas reformas introduhidas en lo Ministeri d' Estat.

Aquesta es la versió oficial, frente á la cual, nosaltres presentém la següent que 'ns mereix més crédit:

Lo segon secretari que ha deixat cessant lo senyor Silvela es una persona digníssima, de gran ilustració, y sa cessantía no obeheix á altra causa que á haverse negat lo senyor Zea Bermudez á firmar un inventari de mobles, per la senzilla rahó de que no incluía en éll lo comte de Casa Valencia *tots* los que perteneixían á la Embaixada espanyola á Londres, mobles que en seixanta cuatre caixons sortiren per la vía de Santander pera Espanya com si fossin de la pertenencia del comte.

Tampoch lo senyor Reinoso, fa temps cessant del cárrech de primer secretari de la Embaixada, volgué ferse cómplice d' aquell inventari.

Demá es probable que siguém més explícits en aquesta cuestió, que ha de donar molt joch en la prempsa y en las próximas Corts.

Lo dit basta pera que 's vegi ab cuant zel ha servit al comte de Casa Valencia, lo senyor Silvela, regenerador d' Espanya».

Segons lo relat anterior, lo sustancial d' aqueix assumpto que tant s' ha ocupat la prempsa de Madrid y de Zaragoza es, que 'l senyor Zea, es una persona digníssima, de gran ilustració, y sa cessantía no obeheix á altra causa que á haverse negat lo senyor Zea Bermudez á firmar un inventari de mobles, per la senzilla rahó de que no incluía en éll lo comte de Casa Valencia *tots* los que perteneixían á la Embaixada espanyola á Londres, mobles que en **seixanta cuatre** caixons sortiren per la vía de Santander pera Espanya com si fossin de la pertenencia del comte.

Quína mostra d' embaixador y de comte ¿eh?...

La herencia de Vanderbilt

Pera la generalitat, las noticias de la fortuna que deixa á sos hereus l' arximilionari yanki Cornelius Vanderbilt van á ser casi una «decepció», perque no arriba á ser, com alguns suposavan, lo vellocino d' or elevat á la sexta potencia.

Los desconsolats hereus no percibirán més que 500 milions de franchs aproximadament; 625 milions de pessetas, calculant los cambis al terme mitj de 25 per 100; dos mil cinch cents milions de rals. Una bicoca.

No se sab encara ab certesa á quánt puja fixament la cantitat, perque fins dintre de cuatre setmanas no s' obrirá 'l testament; pero alguns calculan que no es menor dels 500 milions de franchs ó 625 milions de pessetas que hem apuntat.

Per los drets de successió tindrán que pagar los hereus de Vanderbilt al fisch dels Estats Units 15 milions de franchs y cinch milions més al Estat de Nova York.

Los aficionats á cálculs matemátichs tenen una excelent ocasió ara pera emplear sas aptituts en fer mánegas y capirots de la herencia de Vanderbilt. Perque ¡cuidado que poden ferse cosas ab dos mil cinch cents milions de rals!

Pagant territoris al preu ab que han pagat á Espanya las Filipinas los Estats Units, podrían los hereus de Vanderbilt comprar cinch arxipiélechs filipins.

Un fumador incorregible ha calculat que ab aquetxos 625 milions de pessetas se poden comprar 6.250 milions de cigarros de á 10 céntims de la Arrendataria, pera fumar los quals en un any no bastarían tots los habitants d' Europa.

Empleats en paper d' embolicar, donarían lo suficient pera fer á la terra una funda complerta.

Y no hi ha que calcular lo que donarían de sí 'ls 625 milions, empleats en agullas.

Espurna

L' Antonet, se 'ns ha enfadat moltíssim; á boca plena ahir recomanava la nostra *Espurna* per tots los carrers y plassas dihent:—Ho veuhen si n' hi ha de *civisme*! ho veuhen si n' hi ha de valents!

Quatre tiros d' *arma de foch* en una sola nit que ni á la manigua quan dirigía las operacions Weyler.

No 's cuydava de dir lo pobre home, que 'ls quatre tiros foren tirats al etzar y feren blanch tant sols á l' ayre.

Ja pensavam nosaltres quant las autoritats anavan en dansa corrent darrera d' uns y pujant per la escaleta á las foscas, en la *Espurna* que teníam en prempsa y fins nos temíam que aquesta tos comentada. Pero, estava ja escrita; cap culpa hi teníam que inconscientment se tractés de desvirtuarla.

Are en los comentaris que hi feu l' Antonet, si que havém de dir que no estavan prou justificats.

¿Quín dubte hi há, que la sanch sempre te mes ó menos graus de vermelló?

Mes no es aquest lo civisme ab que 'ns hem de regenerar, al contrari, cal molta reflexió; s' ha de madurar ben bé lo plan que 'ns ha de portar á la regeneració desitjada inventantse mentidas com las de que en certas impremptas hi estavan encomanats treballs de faixas ab la inscripció *Reinaré en España*, cosa absolutament falsa, no 's va en cap puesto ni que 's tinga roba negre; es lo mateix que las disputas que donaren peu á l' Antonet pera censurar á Lo SOMATENT, censuras que fora de la importancia que l' hi doném á res beneficiós y útil conduheixen.

Avuy si que ja no parlém de festas, avuy si que 'ns hem trobat ab forsa mal de caps pera donar una mica d' extensió á la present.

Més, demá, ab la vinguda dels senyors Paraiso y Alba, del president y secretari de la comissió executiva, de las Cambras de Comers, no 'n tindrém pocas de cosas per dir! ja casi 's poden rentar los ulls ab aygua de colonia, donchs segurament de tant temps que haurán de tenir fixa la vista 'ls hi agafará una mica de cohissor.

¡Ah! si que 'ns llegeixin.

X.

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas

del dia 22 de Setembre de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetre aneroide	Grau d'humitat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en24 h.	Estat del cel	Observ. particular
9 m.	754	97	'	2'9	Nùvol	
3 t.	753	99				

Horas d'observació	TEMPERATURAS Máxima	Minim.	Ter. tip.	VENTS direcci.	NUVOLS classe	can.
9 m.	Sol. . 34	17	21	E.	Cun Nin	0'8
3 t.	Sombra 27		24	E.		0'9

Sessió del Ajuntament

A las set menos deu minuts del vespre d' ahir se comensá la sessió de segona convocatoria corresponent á la present setmana, ab assistencia dels senyors regidors Amat, Aygnadé, Güell, Jordana, Muñoa, Navás (E.), Pallejá, Sedó, Serra y Vergés, actuant de President lo senyor Briansó, Alcalde accidental.

Després de llegida l' acta de la sessió anterior fou aprobada.

Lo B. O. no porta res que interessi á la Corporació.

Se dona compte d' haver sigut cumplimentat l' acort pres en la anterior, de donar possessió al senyor Oficial comptador, D. S. Sotorra.

Se llegí una instancia que en número d' uns 300 propietaris adherits demanan al Exm. Ajuntament los hi rebaixi l' impost que pagan per la guardería rural, quedant acordat fer passar aquest document á la secció d' Hisenda pera que l' informi la comissió d' advocats.

Se doná compte d' haver sigut presentadas algunas solicituts de particulars que no tenen cap interés.

S' aprobaren varis comptes.

Lo senyor Amat manifestá que fou visitat l' edifici del Reser per una comissió del Ajuntament acompanyada del senyor Arquitecte qui declará la fatxada d' aquell edifici en estat ruinós.

Y no haventhi cap assumpto mes de que tractar s' aixecá la sessió.

A la tarde d' ahir va arribar á aquesta ciutát lo President de la Comissió executiva de las Cambras de Comers d' Espanya, acompanyat del Secretari de la mateixa senyor Alba.

Invitats pera assistir á la hora dels brindis los representants de la prempsa, acudírem casi tots moments avans de fer us de la paraula lo senyor Paraíso. En sa curta peroració digué aquest que 'ls homes sérios no tenen necessitat de repetir las mateixas paraulas tots los dias, afirmant que las Cambras de Comers cumplirán ab son deber, y terminá brindant pera que Reus vagi á la vanguardia del moviment regenerador d' Espanya y per la representació del Ajuntament que estava present al acte.

Lo senyor Briansó, alcalde accidental, s' aixecá pera expressar quant sentía no ser orador y oferí lo concurs de Reus pera posarse al costat de Paraíso y de las Cambras de Comers.

Los representants dels periódichs locals *Diario de Reus*, *Las Circunstancias*, *Crónica Reusense*, *Reus* y Lo SOMATENT, cumplerta sa promesa d' acudir á sentir los brindis acordaren reunirse en fraternal ápat realisant la idea acte seguit en l' antich local «Restaurant» del café de París, ápat que fou servit, per cert, d' un modo esmeradíssim, com es costúm en dit establiment.

Entre tots los individuos de la prempsa regná la més complerta unitat de miras, brindantse pera que continuhi la concordia que entre tots ells regna en quant fessi referencia al prestigi y bon nom de la prempsa.

Suposém que 'l senyor Paraíso devía sortir en l' exprés d' ahir á la nit.

Sabém que son molts los vehins d' aquesta ciutat que 's preparan ja pera adornar sos respectius carrers ab motiu de las próximas festas d' Octubre per quin

(1) A quoi tient la supériorité des anglo-saxons.

motiu la comissió de festeijos ha acordat concedir tres premis als que estiguin mes ben engalanats en lloch d' un com estava acordat.

—

Ahir continuá lo dia ennuvolat, enviantnos los núvols algun ruixadet de tant en tant.

—

Pera mejor comoditat del públich de Reus que 's proposa assistir á la corrida de demá á Tarragona la empresa d' aquella plassa ha disposat obrir un despaig de localitats en aquesta ciutat en la que s' instalará à la plassa de Prim, (porxos, Agencia Morera).

—

L' hermós y justament aplaudit drama históric en tres actes titulat «Lanuza» y la pessa en un «L' amor es cego», son las obras escullidas pera posarse en escena demá à la nit en lo teatre del «Círcol Artístich Catalá».

Acabará l' espectacle ab l' acostumat ball-reunió.

—

Hem rebut lo núm. 10 del «Boletín del Colegio de Internos del Instituto de Reus» que conté escullits treballs com de costúm.

—

Demá á las deu del vespre tindrà lloch en lo saló-rafal del hort «La Verbena», situat al carrer de Santa Eulalia, una vetllada humorístich-literaria-musical.

Agrahím la invitació que hem rebut pera assistirhi.

—

Hem tingut lo gust de donar una estreta de má, á nostre particular amich lo Diputat á Corts per la Circunscripció, don Joan Cañellas.

—

Avans d' ahir se deya per Barcelona que en Alfred Dreyfus s' hostatjava en aquella capital. Aquets rumors no han pogut ser probats encare.

—

Lo senyor Alcalde de Barcelona ha rebut un telégrama dels metjes municipals que 's troban á Oporto, donantli compte de que al sortir del cementiri junt ab altres metjes del país y extrangers de practicar la autopsia al cadáver d' un empestat, se van veure agredits per lo poble, resultant ells ilesos, per més que hi va haver un ferit y alguns contusos. Afegeix lo telégrama que protestaren del fet devant de las autoritats.

—

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferentas especies, puja á pessetas 1169'28.

Escola Municipal de Dibuix

aplicat á las arts y oficis

Lo diumenge últim se va verificar l' exámen dels treballs practicats per los deixebles de dita Escola havent merescut Premi y Menció honorífica los Srs, que mes avall ressenyém.

Dibuix Lineal

Conrado Oliva Domingo, estudiant; Pere Romero Freixa, llauner; Pere Munné Salvat, mestre de casas; Joseph Munné Josa, mestre de casas; Joseph Miró Sabater, estudiant; Joseph Solé Ferré, fuster; Joseph Masquef Guasch, fuster; Pere Martí Ribas, estudiant; Manuel Ferré Compte, estudiant; Pere Pujol Parés, manyá; Joaquím Taixés Bacardí, estudiant; Anton Roca Asens, manyá; Ramón Lopez Llurba, mestre de casas; Lluís Massó Oriol, estudiant; Anton Munné Josa, mestre de casas; Felip Menjibar Bodesca, estudiant.

Dibuix d' adorno

Eugeni Rosas Sans, pica-pedrer; Jaume Bartolí Barberá, pica-pedrer; Salvador Fort Veciana, escribent; Ramon Rius Cambra, mestre.

Dibuix de paissatje

Emili Tortejada Martí, pintor; Pau Bové Trill, pintor; Esteve Llecha Abella, pintor; March Barberá Vendrell, pintor.

Dibuix de figura

Francisco Valls Felip, tallista esculptor; Joan Andreu Sanfeliu, pintor; Agustí Castellví Borrás, estudiant, Narcís Munné Salvat, mestre de casas; Joan Gilabert Gel, estudiant; Joan Manresa Artiga, estudiant; Genaro Romero Freixa, llauner; Joseph Obré Segarra, calderer; Modest Serra Sabater, estudiant; Ramón Estela Llurba, estudiant; Francisco Borrás Codina, estudiant, Francisco Soler Rodòn, estudiant; Francisco Fort Freixa, estudiant; Julio C. Piqué de Vall, estudiant; Marcelí Obré Segarra, calderer; Joseph Colominas Sabater, estudiant; Joan Llort Boada, esculptor; Joseph Soldevila Bové, pintor; Aleixandre Vallverdú Gebellí, estudiant; Tomás Puig Hernandez, llauner, Joseph Ferlós Casas, sabater; Joseph Durán Homs, estudiant. Ramón Rodón Constantí, estudiant.

Secció oficial

Societat «La Palma»

La Junta Directiva d' aquesta societat convoca als senyors socis á una reunió general extraordinaria que se celebrará lo diumenge vinent dia 24 del actual à las 4 de la tarde, pera tractar lo modo y forma ab que aquesta societat pendrá part en los próximas firas y festes que deuhen celebrarse en aquesta ciutat.

Lo que s' anuncia pera general coneixement.

Reus 20 Setembre de 1899.—P. A. de la J. de G.—Lo Secretari, Artur Escolá.

—

Centro de Lectura

Desde 'l dia de la fetxa queda oberta la matrícula pera 'l curs de 1899 á 1900, de las classes d' Instrucció primaria, elemental y superior, Llengua Francesa é Inglesa, Dibuix d' adorno, de figura y lineal aplicat à las arts, pintura y esculptura.

Los senyors socis que desitgin inscriures en qualsevol de ditas classes, podran efectuarho en la Secretaría d' aquesta Societat, fins lo dia 31 del próxim mes d' Octubre.

Lo que 's fa públich pera general coneixement.

Reus 19 de Septembre de 1899.—P. A. de la J. de G.—Lo Secretari de torn, Ramón Perpinyá.

—

Registre civil

del dia 21 de Septembre 1899

Naixements

Cap.

Matrimonis

Francisco Carbonell Cascante, ab Emilia Solé Sotorra.

Defuncions

Carme Matarrodona Ribas, 55 anys, plassa de Castillejos, 4.—Albert Balsells Alberich, 10 anys, Sant Antoni, 24.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Santa Tecla.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Demá á dos quarts de vuyt del matí se celebrará la Comunió general per las Fillas de María Inmaculada y desseguida la Visita á la Verge.

Parroquia de Sant Joan Batista (*Providencia*).

Demá á las vuyt hi haurá Missa de Comunió general ab plática per la Arxicofradía Teresiana. A las sis de la tarde los exercicis piadosos de Reglament consistents en exposició de S. D. M., Rosari, Trissagi cantat, meditació, visita y reserva.

Sant de demá.—Nostra Senyora de la Mercé.

Secció comercial

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del día d' ahir.

Interior	64'55	Cubas del 86	72'75
Orenses	12'60	Cubas del 90	60'68
S. Juan	'	Aduanas	95'
Norts	52'75	Ob. 5 0[0 Almansa	87'
Fransas	46'80	Id. 3 0[0 Fransa	43'81
Filipinas	77'12		
PARIS			
Exterior	62'	Norts	'
GIROS			
París	23'30	Londres	31'17

Se reben órdres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

—

J. Marsans Rof

Representant en Reus: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26. (*Teléfono núm. 21*)

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	64'52	Aduanas	'
Exterior	'	Norts	52'75
Amortisable	'	Fransas	46'70
Cubas 1896	72'62	Orenses	12'60
Cubas 1890	60 62	Obs. 6 0[0 Fransa	86 37
Filipinas	77'12	Id. 6 0[0 »	43 75
Exterior París	62'15	Id. 3 0[0 »	'
GIROS			
París	23'30	Londres	31'17

Ordres de Bolsa pera Barcelona Madrid y París.—Compra y venda al comptat de tota classe de valors.—Descompte de cupons.—Compra de monedas d' or y bitllets de tots los paissos.—Giros sobre Barcelona y Madrid.

—

Cambis corrents

en lo dia d' ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper
Londres 90 dias fetxa.	'	'	30'90
» dias vista	'	'	'
» »	'	'	'
París 90 dias fetxa	'	'	'
París vista	23'10	23'10	23'20
Marsella 60 dias vista	22'35	'	'

VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense.	625		
Industrial Farinera	575		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams		650	
Manufacturera de Algodón	100	110	
Companyía Reusense de Tranvías			
Companyía Reusense de Tranvías privilegiadas de cinch per 100	200		

Anuncis particulars

CLASSES DE MÚSICA

TEORIA Y PRACTICA MODERNA DE SOLFEIG, PIANO Y CANT

A DOMICILI Y EN SA CASA PER LO PROFESSOR

DON ESTANISLAO MATEU

Arrabal Santa Anna, 64, Entressol.

Curs especial pera senyoretas

CURRAS per vendre.

Informará Joseph Mestres, picapedré.

San Pancrás, 18.

COLEGI DE D.ª MAGDALENA MARTORELL

baix l' advocació de la

Inmaculada Concepció de Maria

Lo 15 del present mes quedarán obertas las classes corresponents á l' Instrucció primaria, elemental y superior, aixís com las referents á l' ensenyansa de tota classe de labors y la de cosit de roba blanca. Hi haurá també classes de Música, Dibuix y Francés.

Ditas ensenyansas estarán regentadas per la professora superior D.ª Angela Maleras.

Colegi de senyoretas

DIRIGIT PER

D.ª MARÍA CORTINA

Mestra Superior, baix la advocació de

Nostra Senyora de Misericordia

Lo dia primer d' Octubre s' obrirá aquest nou centre d' educació y ensenyansa, organisat conforme exigeixen las modernas teorías educativas, en lo que 's podrán estudiar, ademés de las materias que comprén la Instrucció primaria, las especials de tall y confecció de roba blanca, bordat, música, dibuix y francés comptant ab lo Professorat necessari pera la bona marxa de ditas ensenyansas.

Arrabal Santa Agna, núm. 45, segon pís

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

ESCORIAS THOMAS.—Végis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse á casa Gambús, carrer de Vilá Bou) 12.

Diversions públicas

Plassa de Toros de Tarragona

GRAN CORRIDA DE NOVILLOS-TOROS PERA 'L DIA 24 SETEMBRE DE 1899.

Se lidiarán sis braus novillos-toros escullits y sense cap defecte, procedents de la antigua y acreditada ganadería de don Celestí Miguel, de Egea de los Caballeros, ab divisa blava, vermella y blanca, per los renombrats destres

Mancheguito y Alvaradito

ab sas corresponents quadrillas.

Preus de las localitats

Palcos sense entradas 12'50 pessetas.—Barrera ab entrada 4 idem.—Contrabarrera ab id. 3 idem.—Delantera de grada ab id. 3 idem.—Entrada de sombra 2'50 idem.—Entrada de sol 1'50 idem.—Mitja entrada de sombra 1'25 idem.—Mitja id. de sol 3 rals.

Telégramas

Madrid 21.

S' ha rebut un telégrama de San Sebastián comunicant que ha sortit pera Madrid lo marqués de Pidal.

Ha declarat que 'l seu viatje no obehía á motius polítichs, afegint que no hi haurá crissis.

Negá terminantment lo casament de la primpcesa d' Asturias ab lo prímpcep d' Orleans.

—Lo quefe del gobern ha dit que 'l general Polavieja se troba decidit á introduhir modificacions en lo pressupost de Guerra.

En lo Consell del dilluns se donará compte de ditas modificacions.

—L' Ajuntament de Palma celebrá ahir á la nit una sessió que fou molt borrascosa.

S' acordá que 'l secretari de l' Alcaldía que 's nombrés tenía que sapiguer lo mallorquí.

—Un despaig de Manila diu que 'l cabecilla Aguinaldo ha posat en llibertat al metje de sanitat senyor Santos Rubiano, que portava 15 mesos de captiveri, gracias á las gestions practicadas per lo pare del captiu.

—S' ha desmentit la noticia de que 'l Gobern francés hagi protestat de la permanencia del prímpcep d' Orleans á Espanya.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Servey dels trens de viatjers

De Mora á Reus

SORTIDA		ARRIBADA
4'19 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	7'54 m.
5'45 m.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe.........	7'01 m.
8'41 m.	tren mercancías cotxes de 2.ª y 3.ª classe	12'31 t.
11'02 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	1'53 t.
5'23 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	8'48 n.

De Reus á Mora

SORTDA		ARRIBADA
7'01 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	9'49 m.
1'26 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	3'14 t.
3'28 t.	tren de mercancías ab cotxes do 3.ª classe	6'29 t.
7'03 n.	tren de id. ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	10'06 n.
9'23 n.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe........	10'31 n.

De Reus á Barcelona

SORTIDA		ARRIBADA	
4,43 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe (1)	8'22 m.	Línea Vilanova
4'43 m.	» » » » » »	9'41 m.	» Vilafranca
7'09 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe......	9'21 m.	
1'01 t.	tren de mercancías ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	7'34 n.	
1'59 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª clase.....	5'08 t.	
6'35 t.	tren mixto ab cotxes de 2.ª classe (2).........	10'13 n.	

De Barcelona á Reus

SORTIDA		ARRIBADA	
5'25 m.	tren mixto ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe (3)	10'17 m.	Línea Vilafranca
9'51 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	1'01 t.	
11'15 m.	tren mercancías ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	6'35 t.	
1'55 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	5'31 t.	
7'02 t.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe:	9'15 n.	

Reus 1 de Juliol de 1899.

(1) Trasbort á Sant Vicens.
(2) Idem á Roda y Sant Vicens.
(3) Idem á Sant Vicens y Roda.

Ferrocarril económich de Reus á Salou

Servey de trens que regirá desde primer de Septembre de de 1899.

Sortidas de Reus.—4'10, 5'45, 9'00 matí, 12'35, 2'32, 3'56, 5'20 y 6'44 tarde.

Sortidas de Salou.—4'56, 7'21 y 10'49 matí, tarde 1'45, 3'15, 4'30, 6'03 y 7'25.

Las horas se regirán per lo meridiá de Madrid.

Reus 28 d' Agost de 1899.

Banch Agrícola Espanyol

Societat anonima domiciliada á Madrid, carrer de Felip, V, 2
fundada en 1895

Capital social: ptas. 1.000.000, elevable á ptas. 5.000.000

Las operacions del «Banch Agrícola Espanyol» consisteixen en segurs de cullitas y bestiars, incendis, sobre la vida, á primas fixas y económicas y en préstams als agricultors al 6 per 100 anyal.

DELEGACIÓ GENERAL PERA CATALUNYA Y BALEARS
CARRER MERCÉ, NUM. 3.—BARCELONA.

Desempenyada per D. Emili Pieri.—Subdelegacions en las altras capitals.

Publicacions regionalistas que 's reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya», «La Nació Catalana», Quinzenali de Catalunya, «L' Art del Pagés», quinzenari, «L' Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L' Olotí», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés.—«Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellense», setmanari de Catalunya, del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskezale», setmanaris de Bilbao (Bizcaya).—«El Eco del Guadalope», setmanari de Alcañiz (Aragó).

Llibre important

CARTILLA RÚSTICA

PREUS DELS PLANTADORS
DE

Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interés actualment á tots los pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en éll á més de donarse compte dels importants temas que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebrá en Sant Sadurní de Noya, s' hi troban esplicadas ab claretat totas aquellas operacions y cuydados que indispensablement requereix lo cultiu del nou cep americá, entre altres: **multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda, y alseda dels ceps y manera de cuydarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc.; etc.**; seguit d' altres no menos importants datos molt dignes de tenirse en compte sobre la manera de conduhir la verema, modo d' obtenir bons vins negres, blanchs y rosats, y cuydados de que deuhen ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los mes práctichs é inteligents viticultors d' Espanya y Fransa; tot ab lo fi de obtenir lo millor rendiment possible del ví, pera que puga compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volúm en octau de més de 100 páginas en bon paper y clara impresió, enquadernat á la holandesa y 's ven en aquesta Imprenta, al preu de **UNA PESSETA.**

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus
DE
Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta Imprempta.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS
INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLÉO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COMBINADO FOSFATAT

GARANTIZADAS PURAS — ESCORIA PULVERULENTA THOMAS — DE % PUREZA GARANTIZADA — SOLUBLES AL CITRAT

Lo més económich, lo més eficás, lo mes durader.

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH
EN LAS FORMAS DE
SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA
SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,
KAINITA, ETC:

baix garantía del Sindicat de ventes de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIÓ GARANTIDA DE 15 1[2 A 16 0[0 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.--VALENCIA